

Πρωτόκολλο διαχείρισης κρίσεων (πένθους)
στη σχολική κοινότητα

2ο ΚΕΔΑΣΥ ΑΧΑΪΑΣ

Κατανόηση πένθους ανά αναπτυξιακό στάδιο:

3ο εως 6ο έτος

- Ο θάνατος ως αναστρέψιμο και μη μόνιμο γεγονός
- Βιώνεται ως εγκατάλειψη
- Ως αποτέλεσμα ενεργειών και συμπεριφορών του ίδιου του παιδιού
- Αισθήματα ενοχής
- Συμπτωματολογία: παλινδρόμηση, θλίψη, βίαιες συμπεριφορές, άγχος, φόβος και πανικός, διαταραχές ύπνου και διατροφής,

7ο εως 11ο έτος

- Αναπτύσσεται η έννοια του θανάτου και γίνεται κατανοητή η μονιμότητα του
- Ο θάνατος βιώνεται ως γενίκευση και απειλή και για τα ίδια τα παιδιά με αποτέλεσμα φοβίες και άγχος για την προσωπική ασφάλεια τους
- Συμπτωματολογία: παλινδρόμηση, διαταραχές ύπνου και διατροφής, προβλήματα στο σχολείο, προκλητική συμπεριφορά

12ο εως 18ο έτος

- Μπορεί να αντιληφθεί πλήρως αφηρημένες έννοιες
- Πλήρης αντίληψη του θανάτου
- Συμπτωματολογία: Δυσκολία στην έκφραση των συναισθημάτων, κοινωνική απόσυρση, θλίψη, κατάθλιψη, μαθησιακές δυσκολίες, θυμός, επιθετικότητα, ακραίες συμπεριφορές

Οδηγίες προς εκπαιδευτικούς

- Το σχολείο να προβεί σε επικοινωνία με υπηρεσίες και φορείς που μπορούν να σταθούν αρωγοί στην κρίση
- Διευκολύνουμε την συναισθηματική έκφραση και λεκτικοποίηση των συναισθημάτων(με δραστηριότητες όπως ιστορίες, κάρτες συναισθημάτων, ζωγραφική)
- Κατανόηση και διάθεση χρόνου σε πιθανές δυσκολίες που θα παρουσιαστούν στην μαθησιακή πορεία του μαθητή
- Είμαστε διαθέσιμοι προς τους μαθητές να ακούσουμε τις ανησυχίες τους και να απαντήσουμε στις απορίες και τα 'γιατί' τους.
- Λειτουργούμε ως πρότυπο συμπεριφοράς
- Παρέχουμε εξατομικευμένη υποστήριξη σε μαθητές που αντιμετωπίζουν ήδη συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες

Οδηγίες προς εκπαιδευτικούς

- Ενισχύουμε την επιστροφή στο σχολείο και τη συνέχιση της σχολικής ζωής μετά από εύλογο χρονικό διάστημα. Το σχολείο πρέπει να αποτελεί σταθερό πλαίσιο αναφοράς για τον μαθητή.
- Επιτρέπουμε στους μαθητές να θρηνήσουν. Τα παιδιά θρηνούν με "δόσεις" Δώστε χρόνο και ακούστε
- Παρακολουθούμε τις αντιδράσεις τους και τις συμπεριφορές που σχετίζονται με την απώλεια
- Πρέπει να οργανωθούν στο σχολείο τελετές που βοηθούν τα παιδιά να αναγνωρίσουν την πραγματικότητα της απώλειας και των αλλαγών που αυτή επιφέρει (ζωγραφική, ανταλλαγή αναμνήσεων , μια μουσική εκδήλωση, άναμμα κεριών)

Ειδικά τις πρώτες στιγμές:

- Διαχειριζόμαστε τα δικά μας συναισθήματα
- Επεξηγούμε το γεγονός με έννοιες που είναι ανάλογες με την ηλικία του παιδιού
- Δίνονται ευκαιρίες για ατομική ή ομαδική συζήτηση σχετικά με το γεγονός και ενθαρρύνουμε την έκφραση των συναισθημάτων, των φόβων και των ανησυχιών
- Απαντάμε με ειλικρίνεια στις ερωτήσεις τους αποφεύγοντας ωστόσο λεπτομέρειες που μπορεί να σοκάρουν το παιδί
- Επαναφέρουμε άμεσα τη ρουτίνα ώστε να προαχθεί το αίσθημα της ασφάλειας και προστασίας
- Επικοινωνία και συνεργασία με τους γονείς του τμήματος

Αποφεύγουμε:

- ❖ Να πιέσουμε τα παιδιά να εκφραστούν όταν δεν το επιθυμούν
- ❖ Εκφράσεις όπως "μην κλαις", "μην στεναχωριέσαι", "πρέπει να φανείς δυνατός" που καθορίζουν το τι πρέπει να νιώσει ή να μην νιώσει το παιδί
- ❖ Τις κλισέ εκφράσεις όπως "όλα θα πάνε καλά", "κάνε κουράγιο"
- ❖ Εκφράσεις που παρερμηνεύουν το θάνατο και δεν βοηθούν την κατανόηση του όπως: "έφυγε", "κοιμήθηκε"

Ενδεικτικό πλάνο ενημέρωσης του τμήματος για απώλεια συμμαθητή τους

Για να μπορέσετε να μιλήσετε στα παιδιά χρειάζεται πρώτα να μπορείτε να διαχειριστείτε τα δικά σας συναισθήματα σε σχέση με το θάνατο του μαθητή. Χρησιμοποιείστε απλό αλλά ειλικρινή λόγο. Αποφύγετε εκφράσεις που ωραιοποιούν ή καλύπτουν το συμβάν.

1. Ξεκινάτε αναφερόμενοι στο γεγονός που συνέβη. Όπως γνωρίζετε χτές συνέβη ένα δυσάρεστο γεγονός. Είμαστε όλοι σοκαρισμένοι. Ένας συμμαθητής σας πέθανε καθώς..(αναφορά στο συμβάν).
3. Πιθανόν κάποιοι από εσάς να πάτε στην κηδεία
4. Ωστόσο, εδώ θα κάνουμε και τον δικό μας αποχαιρετισμό στο μαθητή του σχολείου μας. (κάποια συμβολική δραστηριότητα)

Συνέχεια

5. Θα ήθελε κάποιος να εκφραστεί; (ωστόσο, δεν πιέζουμε τα παιδιά να εκφραστούν αλλά τους δίνουμε την ευκαιρία εάν κάποιος θέλει να μιλήσει)
6. Θα έχουμε τη δυνατότητα και τις επόμενες μέρες να συζητήσουμε τα συναισθήματά μας και εάν χρειαστεί να μιλήσουμε και με τον ψυχολόγο και τον κοινωνικό λειτουργό που εργάζονται στο σχολείο μας
(Θα υπάρξει πρόβλεψη η σχολική μονάδα να υποστηριχθεί από την ΕΔΥ και να γίνουν δράσεις που θα βοηθήσουν τους μαθητές στην έκφραση των συναισθημάτων τους)